

Kõrgustes töötamise sihtkontrolli kokkuvõte_ aprill 2019

Ehitussektor on kõrge ohuhinnanguga valdkond, millele Tööinspeksioon pöörab kõrgendatud tähelepanu. Tööinspeksiooni pidevast järelevalvest ja teavitustegevusest hoolimata toimuvad jätkuvalt ehitustandril tööõnnetused, kus töötajad saab üliiraskelt vigastada või hukkub. Ehitussektoris toimunud peamiseks tööõnnetuste põhjustajaks on olnud kõrgustest kukumine. Pea kõiki neid õnnetusi oleks olnud võimalik olnud ära hoida, kui tööandja ja töötaja oleks suurema tõsidusega suhtunud kõrgustes töötamisel ohutuse tagamisse.

Käesoleva aasta 15.töönädalal toimunud sihtkontrolli eesmärgiks oli ennetada ehitajatega toimuvaid tööõnnetusi, mille peamiseks põhjuseks on kukumist takistavate vahendite puudumine või nende ebaõige kasutamine. Kontrolliti 86 ehitusplatsi, mille peatöövõtjaks 45 erinevat ehitusettevõtet. Peatöövõtja oli enamus ehitusobjektidel kohapeal. Sihtkontroll toimus etteteatamiseta.

Ehitusplatside kontroll maakondade lõikes:

	Harju	Hiiu	Ida-Viru	Järva	Lääne	Lääne-Viru	Põlva	Pärnu	Saare	Tartu	Valga	Viljandi	Võru	Kokku
Ehitusplatsid	25	3	6	3	2	4	3	13	8	12	1	3	3	86
Rikkumiste arv	88	7	39	6	6	17	9	35	17	18	1	7	5	255

Ehitusplatside kontrollimise käigus tuvastati 255 rikkumist. Enamus rikkumisi kõrvaldati 5 tööpäeva jooksul. Koostati 10 ettekirjutust, sealhulgas 1 sunniraha hoiatusega 700.- eurot. 86 kontrollitud ehitusplatsist 7 ei olnud ühtegi rikkumist. Ehitusplatsi kontrollimise kohta koostati hinnanguleht.

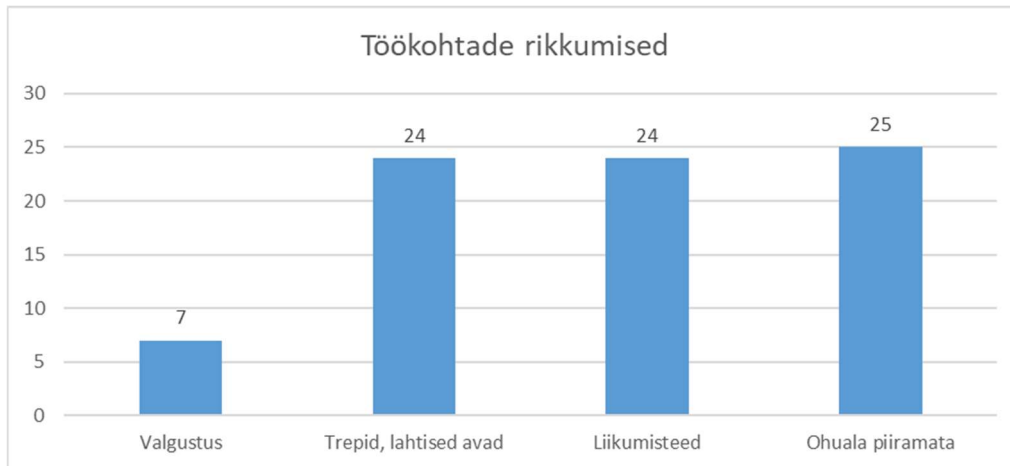
Rikkumisteta 7 ehitusplatsi:

Seitsmel ehitusplatsil ei olnud ühtegi rikkumist. Ilma ühegi rikkumiseta töötati Harjumaal (AS Oma Ehitaja; OÜ AleviKinnisvara), Hiiumaal (OÜ Lariaare Alumiinium); Tartumaal (OÜ Haart Ehitus; AS Rand ja Tuulberg; OÜ Balti Vara Fassaadid; AS Tartu Ehitus).

Iga kontrollitud ehitusplatsi kohta täideti hinnanguleht alljärgnevate kriteeriumite osas:

Töökoht ja liikumisteed

Töökohta ohualad olid enamjaolt eraldatud või piiratud. Liikumisteed ei olnud korras, olid kas risustatud ajutistest juhtmetest, kaablitest 24 objektil. Liikumisteedel toitekaablid ei ole kaitstud mehaaniliste vigastuste eest. Treppidel ja lahtistel avadel puudusid kaitsepiirded 24. Tagamata ohutu liikumine. Töökohad olid piisavalt valgustamata 7 kontrollitud kohas.

Töövahendid ja redelid

Kontrollitud 86 ehitusobjektist 37 objektil ei olnud läbiviidud tellingute korrasoleku kontrolli. Sihtkontrolli käigus kontrolliti tellingute ankurdust, tööplatvorme, kaitsepiirdeid, läbikäike, treppe. Monteeritud tellingute kasutuselevõtt tuleb dokumenteerida. Paraku jäetakse korrasoleku kontroll tegemata.

Näiteks Ida-Virumaal Nordecon AS ehitusplatsi kontrollimisel avastati, et 3m töökõrgusega tellingute Layher Allround tellingutel töötasid töölisel, mille paigaldamisel ei olnud täidetud valmistaja kasutusja paigaldusjuhendi nõuded. Nimetatud tellingutel puudus ohutu juurdepääs tööplatvormile (töölised ronisid tööplatvormile kasutades kaitsepiirdeid, esineb kukumisoht), tellingute kandepostidel puudusid reguleeritavad jalad (esineb kandeosade libisemise oht), puudusid kaitsepiirded (jala- ja vahepiirded). Konstruktsioon oli kaldu. Objektijuhi poolt oli töö peatatud. Rikkumine kõrvaldati tööinspektori juuresolekul. Näiteks Pärnumaal Radiva Ehitus OÜ ehitusplatsil 4-korruselise kortermaja fassaadi renoveerimisel fassaaditellingute kontrollimisel avastati, et I trepikoja kõrval toetus 1 tellingu tugijalg lauajupile ja teine tugijalg oli õhus. Ülejäänud kohtades tellingute tugijalad toetusid lauajuppidele. Tugijalgadel puudusid tugijala alusplaadid. Tellingule viivate treppide all puudus alusplaat, trepjalus ei toetu püsikindlalt alusele. III ja IV trepikoja vahel oli tellingutele paigaldamata 2 diagonaali. Ettekirjutusega tellingute kasutamine keelati 700.€ sunniraha hoiatusega. Sunniraha ei rakendatud, sest rikkumine kõrvaldati mõne päevaga.

Kui eelmistel aastatel fassaaditellingute kontrollimisel oli põhiliseks rikkumiseks varvaslaudade puudumine, siis tänava on olukord tunduvalt paranenud. Enamus kontrollitud fassaaditellingutel olid paigaldatud varvaslauad. Siit võib järeldada meie inspektorite järjekindlust nõuete esitamisel. Kui mõnel objektil avastatud tellingutel puuduvad varvaslauad või mõned vahepiirded, siis tihti peatöövõtjal on varmast põhjendus olemas, et rendifirmast ei antud. Tihti on selline põhjendus hädavale. Samuti vaadati hoone fassaadi renoveerimistöodel tellingute ja seina vahelist kaugust. Objektidel leidub ikka veel omavalmistatud ebakindel puidust tööplatvorme. Eespoolnimetatud kõrguses töötamiseks ettenähtud töövahend on ebapüsiv ning nõrk, valmistatud juhuslikust materjalist. Ratastellingutel vaadati veel rataspidurite korrasolekut.

Korvtöstu juures polnud kättesaadav perioodilise kontrolli läbiviimist tõestav dokument. Näiteks 12.04.19.a. Pärnus, Tammsaare pst 30 ehitusobjektil ehitustöstu Dino 180 töötati ilma kaitsekiivri ja sobiva kinnitusega turvarakmeteta. Töötamine peatati. Kontrollimise ajal töötaja võttis kasutusele sobiva kinnitussüsteemiga turvarakmed ja pani pähe kaitsekiivri. Rikkumine lõpetati küll koheselt aga miks alles siis kui inspektor nõuab. Redelil puudusid tugipostide all libisemiskindlad otsikud, redeli

konstruktsioon ja seisukord ei taga kasutaja ohutust (ei ole välistatud redeli kõrvale kaldumine). Ühel ehitusplatsil oli lõhkise peeliga parandatud puidust redel. Redelil töötamine ettekirjutusega keelatud.

Isikukaitsevahendid

Tellingutel töötamisel on kaitsekiivri kandmine kohustuslik. Paraku ei tehta vahet kaitsemütsi ja kaitsekiivri vahel. Nii objektijuhile kui ehitustöölisele tuleb selgitada, et kaitsemüts ei taga peakaitsmist löögi eest ega asenda kaitsekiivrit. Redelil tööd tehes ei kandnud töölised kaitsekiivreid, kuigi tööprotsessist tulenevalt esines peavigastuse oht. Kohe võtsid töötajad kaitsekiivrid kui olid märganud platsile saabuvat tööinspektorit. Hinnati turvarakmete, ohutustrossi ja köite korrasolekut ning nende kinnituskohhti. Ohutusvöösid, turvarakmeid ei kasutatud 20 kontrollitud kohast 8. Üldjuhul peavad töötajad objektidel kandma kaitsejalatseid. Võrdluseks, eelmisel aastal kontrollitud ehitusplatsidest töötas 8% ilma kaitsejalatsiteta, siis tänava 2% töötajatest ei kandnud kaitsejalanõusid.

Katused

Katusetöid teostati vähe. Hoone katusel töötamiseks ei olnud rakendatud ohutusmeetmeid – puudusid ohutuspiirded ning töötjad olid julgestamata ankurdatud ohutusvööde või –rakmetega. Samuti puudusid töötajatel peavigastuse vältimiseks kaitsekiivrid. Katusel töötamisel töötajad ei kandnud libisemise ja kukkumise vältimiseks kaitsejalatseid.

Korralduslik

59 kontrollitud ehitusplatsist 25 ehitusplatsil ohutu töötamise kohta oli koostamata või ajakohastamata tööohutusplaan. Seega 15% (2018.a. 26%) kontrollitavatel ehitusplatsidel tööd organiseerivate peatöövõtjate suhtumine näitab, et ega minu platsil küll midagi ei juhtu. Selliselt suhtumine võibki kaasa tuua järjekordse tööõnnetuse.

Tööohutusplaani ei olnud tutvustatud kõigile töötajatele. Samuti ei olnud tagatud tööohutusplaani kättesaadavus. Tööohutusplaani koostamisest ei ole kasu kui see asub koordinaatori arvutis või tööandja kontoris. Kui töötajal on vaja vaadata, kuidas ja milliste isikukaitsevahenditega peaks ohutult antud tööd teostama.

Hindamise tulemustest lähtudes oli 15% kontrollitud ehitusobjektidel igapäevane üldkontroll läbi viimata. Töötervishoiu ja tööohutuse eest vastutav koordinaator oli määramata 4 objektil. Koordinaator ei täida oma ülesandeid 19 objektil (2018.a. 16 objektil ei täitnud koordinaator oma tööülesandeid. Tööohutusala üldkontroll on ehitusplatsil puudulik, sellele viitavad leitud puudused nn. tellingute konstruktsioon ei taga töötajate ohutust (osaliselt puuduvad kaitsepiirded); ehitusobjektile lubatud isikud ei olnud varustatud ohule vastavate isikukaitsevahenditega -tellingutel ei kandnud kaitsekiivreid.

Ettekirjutused esitati 10 rikkumise kohta (tööohutusplaan koostamata, kukkumiskaitsevahendid:

Ettekirjutusega töövahendi kasutamine keelati 10 elule ohtliku töövahendiga, neist Harjumaal 2, Hiiumaal 1, Ida-Virumaal 1, Lääne-Virumaal 1, Pärnumaal 1, Saaremaal 1 töövahendiga. Keelamist väärised tellingud, millel puudusid kaitsepiirded, tellingutel ankrupoldid eemaldatud. Tellingutele oli paigaldatud kile, mis suurendab oluliselt tuulekoormust tellingutele ning tõmbevarrastele ja nende ühenduskambritele, ankurdus ei olnud vastavuses kasutusjuhendiga. Tellingu kandepostid toetusid otse maapinnale või juhuslikele lauajuppidele, puudusid alusplaadid. Tellingute ja seina vaheline kaugus suurem kui 30 cm, ei olnud rakendatud ohutusmeetmeid. Varikatusele minekuks kasutati lõhkise peeliga parandatud puidust redelit.

Ettekirjutusega töö peatati 10 ehitusplatsil: ilma kaitsekiivrita töötamine tellingutel, tellingutel puudusid kaitsepiirded, tellingute ja seinavaheline kaugus suurem kui 30 cm, töötajad ei olnud julgestatud ankurdatud ohutusvööde või –rakmetega.

Järelduseks:

Kontrollitud 86 ehitusobjektist 7 ei esinenud ühtegi rikkumist. Seega 11% kontrollitud ehitusplatside üldarvust oli ehituses tööohutus tagatud. Kokkuvõtteks on 11% ääretult tühine protsent. Edaspidiselt tuleb jätkata ette teatamata ehitusplatside kontrollimist. Objektide kontroll näitas, et kaugeltki ei ole kõrgustes töötamisel tööohutuskultuuriga kõik korras. Töötervishoiu ja tööohutuse eest vastutavad koordinaatorid korraldavad ja koordineerivad töötervishoiu ja tööohutuslast tegevust puudulikult. Sellest tulenevalt eirati kaitsekiivri kandmist eelkõige peavigastuse ohuga töökohtades ja kõrgustes töötamisel. Tellingud nõuetekohaselt paigaldamata, puuduvad üleminekul platvormid, kaitsepiirded. Tööstuslike tellingute paigalduse õigsuse kohta oli jäetud vastuvõtu dokument vormistamata ja kasutusjuhend peatöövõtjale üle andmata. Tellingutele on jätkuvalt paigaldamata kaart/lipik korrasoleku vastavuse kohta.

Kokkuvõtte koostas

Valentina Soone

30.04.2019.a.